

К. Л. Залевська

Маслівка Київської області

МАСЛІВКА – село Миронівського району [Київської області](#). Знаходиться на лівому березі р. Росава (притока Росі, бас. Дніпра), за 120 км від обл. центру, за 16 км від райцентру та залізнич. ст. Миронівка. Площа 5,87 км². За переписом насел. 2001, у М. проживали 1910; станом на 2017 – 1586 осіб; переважно українці. Через село проходить автошлях Київ–Канів (Черкас. обл.). У М. та її околицях досліджено кургани 3–1 тис. до н. е., сармат. поховання 2 тис. до н. е., городище та поселення давньорус. часу (на тер. села було м. Лоєв, яке зруйнували монголо-татари), знайдено рим. срібні монети. Село вперше згадується у писем. джерелах 1607 під назвою Маслів Став. За нар. переказами, одним із перших поселенців був козак Масло, нащадки якого насипали через річку греблю та зробили ставок. Тривалий час також вживали назву Маслів Брід, оскільки у цій місцевості переходили вбхід Росаву. 1625 тут збиралися козаки перед битвою з польс. військом на чолі з корон. гетьманом С. Конецпольським. 1630, 1632 (обидві передували походам проти турец.-татар. військ), 1635 (замінено гетьмана реєстр. козаків В. Томиленка на С. Кононовича) і 1638 (після поразки повстання під керівництвом Я. Острянина та Д. Гуні) відбулися козац. ради. Жит. і місц. козаки брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького (у цей період Маслів Став знову був місцем збору козац. загонів: у липні та вересні 1648, квітні 1649, влітку 1651), гайдамац. русі та Коліївщині. 1648–54 – сотенне містечко Канів. полку. Як укріплений пункт Маслів Став позначений на карті, укладеній 1650 франц. фортифікатором Г. де Бо-планом. Від 1660-х рр. – сучасна назва. За Андрусів. переми-р'ям 1667, М. залишилася у складі Польщі. 1746 на місці старої побудовано нову дерев'яну Микол. церкву. Від 1719 – у власності козац. старшин роду Лизогубів, від 1738 – польс. магнатів Потоцьких, від 1790 – поміщиків Беклашових, від 1804 – графів Олізарів, від 1839 – графів Дзеконських, у 2-й пол. 19 – на поч. 20 ст. – поміщиків Пржедецьких, Прозорів, Трітшелів, від 1912 – цукрозаводчиків Терещенків. Після 2-го поділу Польщі 1793 – у межах кордонів Рос. імперії. На той час мешкали 1078 осіб, було 110 дворів. У 19 – на поч. 20 ст. – село Козин. волості Канів. пов. Київ. губ. 1845 побудовано поташ., 1866 – винокур. заводи. У поміщиц. госп-ві розводили тонкорун. овець. 1860 від-крито церк.-парафіял. школу, 1905 – 2-класне міністер. училище. 1900 проживали 1959 осіб. Під час воєн. дій 1918–20 влада не-одноразово змінювалася, у липні 1920 остаточно встановлено більшовицьку. 1920 відкрито агроном. профшколу (пізніше – технікум; нині Маслів. аграр. коледж Білоцерків. аграр.

університету). 1921–37 функціонував Інститут селекції та насінництва. 1923–30 М. – у складі Київ. округи, від 1932 – Київ. обл. Під час голодомору 1932–33 померли понад 200 осіб, були випадки канібалізму. Жит. зазнали сталін. репресій. Від 4 серпня 1941 до 3 лютого 1944 – під нім.-фашист. окупацією. У бою за село загинули понад 50 рад. воїнів, на фронтах 2-ї світової війни – понад 300 воїнів-земляків. Нині у М. також є заг.-осв. школа, дитсадок; Будинок культури, б-ка; лікар. амбулаторія. Функціонують фольклорно-етногр. колектив «Веселка» (нар.), танц. колектив «Імпульс», оркестр духових інструментів (обидва – зразкові). Діє Маслів. дільниця Ржищів. лісгоспзагу. Донині збереглися кілька козац. могил, одне зі шкіл. приміщень, зведене 1848. Встановлено козац. хрест, погруддя Т. Шевченка, пам'ятники воїнам-землякам і студентам та викладачам технікуму, які загинули на фронтах 2-ї світової війни. Серед видат. уродженців – педагог В. Майборода, письменник В. Сидоренко, учасник 2-ї світової війни, Герой Радянського Союзу Г. Захарченко (побл. школи – його погруддя). У М. минули шкіл. роки мовознавця М. Трохименка, студент. – письменника Олександра Левади.

Фотоілюстрації



Рекомендована література

1. Похилевичъ Л. Сказанія о насе-ленныхъ мѣстностяхъ Кіевской губерніи. К., 1864;
2. Біла Церква, 2005;
3. Український хліб на експорт: 1932–1933. К., 2006;
4. Миронівщина. Роки. Події. Люди. Біла Церква, 2013.

Бібліографічний опис:

Маслівка Київської області / К. Л. Залевська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65980>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).